
Zabytek miesiąca - AKWAMANILA

Akwamanile (akwamanila, akwamanilla) (łac. aqua – woda, manus – ręka) - metalowe lub ceramiczne naczynie na wodę do polewania rąk przy obrzędach liturgicznych, w późniejszych okresach stosowane w rytuałach świeckich.

Akwamanila z Raciborza to ceramiczne naczynie zoomorficzne z przedstawieniem głowy prawdopodobnie krowy, bądź smoka? Przedmiot został odnaleziony 4.05.2007 roku, w wykopie ID, obiekcie nr.5 w trakcie prowadzonych prac archeologicznych przy budowie budynku usługowo – handlowego na skrzyżowaniu ulic Mickiewicza – Zborowej. Omawiany zabytek jest w dużej mierze naczyniem kompletnym. Widoczny jest brak jednego z dwojga uchwytów, oraz uszkodzenia w części tylnej. Otwór wlewowy znajduje się na górze naczynia. Przedmiot ma 11 cm wysokości, 18 cm długości, maksymalna średnica brzuśca 13 cm. średnica dna to 11cm.

Analiza mikroskopowa wykazała, że przedmiot został wykonany z masy garncarskiej w skład której wchodziła glina średnioplastyczna oraz wyselekcjonowane ziarna kwarcu. Naczynie wypalone zostało w atmosferze utleniającej o temperaturze około 910°C. Naczynie pokryte jest polewą barwy oliwkowej (z wyjątkiem dna), badania fizyko – chemiczne szkliska ujawniły dużą procentową zawartość krzemu i ołowiu. Na powierzchni omawianego zabytku występują drobne guzy od góry 4 sztuki, na ścianach bocznych 5 sztuk. Analiza fizyko – chemiczna zdobień wykazała iż są one zrobione z związków żelaza (magnetytu i spinelu). Całość ornamentu uzupełniają dwa dookólne poziome ryty występujące na najwyższej szerokości brzuśca.

Raciborska akwamanila została wydatowana na okres późnego średniowiecza XIV w. Na podstawie analogii i materiału zabytkowego towarzyszącego jej w obiekcie nr. 5.